

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور - مرکز تحقیقات ذخایر آبزیان آبهای داخلی

عنوان:

**بررسی امکان پرورش ماهی تیلاپیا در
استان مرکزی**

مجری:

سعید یلقی

شماره ثبت

۵۴۷۵۱

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور- مرکز تحقیقات ذخایر آبزیان آبهای داخلی

عنوان طرح/ پروژه : بررسی امکان پرورش ماهی تیلاپیا در استان مرکزی

کد مصوب: ۹۴۱۱۱-۱۲-۷۷-۴

نام و نام خانوادگی نگارنده/ نگارندگان : سعید یلقی

نام و نام خانوادگی مجری مسئول (اختصاص به پروژه ها و طرحهای ملی و مشترک دارد) :-

نام و نام خانوادگی مجری / مجریان : سعید یلقی

نام و نام خانوادگی همکار(ان) : غلامعلی بندانی، حسین پیری، همایون حسین زاده صحافی

نام و نام خانوادگی مشاور(ان) :-

نام و نام خانوادگی ناظر(ان) :-

محل اجرا: استان گلستان

تاریخ شروع : ۹۴/۱۱/۱

مدت اجرا: ۷ ماه

ناشر : موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور

تاریخ انتشار : سال ۱۳۹۸

حق چاپ برای مؤلف محفوظ است . نقل مطالب ، تصاویر ، جداول ، منحنی ها و نمودارها با ذکر مأخذ
بلامانع است

«سوابق طرح یا پروژه و مجری مسئول / مجری»

طرح/پروژه: بررسی امکان پرورش ماهی تیلاپیا در استان مرکزی

کد مصوب: ۴-۷۷-۱۲

شماره ثبت (فروست): ۵۴۷۵۱ تاریخ: ۱۳۹۷/۱۰/۱۰

با مسئولیت اجرایی جناب آقای سعید یلقی دارای مدرک تحصیلی
دکتری در رشته شیلات می باشد.

پروژه توسط داوران منتخب در تاریخ ۹۷/۱۰/۳ مورد ارزیابی و با
رتبه متوسط تأیید گردید.

در زمان اجرای پروژه، مجری در:

ستاد □ پژوهشکده □ مرکز ■ ایستگاه □

با سمت معاون در مرکز تحقیقات ذخایر آبزیان آبهای داخلی
مشغول بوده است.

عنوان	«فهرست مندرجات»	صفحه
چکیده	۱
۱-مقدمه	۲
۱-۱- بررسی موقعیت جغرافیایی و اقلیمی، اجتماعی و اقتصادی منطقه	۳
۱-۱-۱- موقعیت کلی استان و شهرستان ها در شرایط اجتماعی و اقتصادی واحدهای بهره‌برداری در طرح	۳
۱-۱-۲- اقلیم و هواشناسی	۵
۱-۱-۲- منابع خاک و اراضی	۱۱
۱-۱-۳- آبهای سطحی و منابع آبی	۱۲
۲- جایگاه طرح در برنامه توسعه استان	۱۸
۲-۱- ویژگیهای طرح	۱۸
۳- بررسی قوانین و مقررات و آیین نامه‌های ملی و بین‌المللی در ارتباط با معرفی گونه‌های جدید به محیط	۱۹
۴- بررسی تاریخچه و گواهی های دریافت شده برای ورود تیلاپیا به کشور	۲۸
۵- بررسی سابقه پرورش ماهی تیلاپیا در کشور	۲۸
۶- بررسی محیط زیست	۲۸
۶-۱- حیات وحش	۲۸
۶-۲- مناطق تحت مدیریت حفاظت محیط‌زیست استان مرکزی	۲۹
۶-۳- آبریزان بومی	۳۰
۶-۴- اکوسیستم ها و پوشش گیاهی	۳۱
۷- بررسی نیازهای بیولوژیک و خصوصیات زیستی ماهی تیلاپیا:	۳۲
۷-۱- رده بندی و پراکنش جغرافیایی	۳۲
۷-۲- دلایل انتخاب گونه تیلاپیا	۳۵
۷-۳- خصوصیات زیستی	۳۶
۷-۴- ارزیابی اکولوژیک گونه تیلاپیا	۳۷
۷-۵- ویژگیهای دائمی و گرایش‌های ته‌اجمی ماهی تیلاپیا	۳۷
۷-۶- عوامل محدود کننده و تاثیر گذار بر ماهی تیلاپیا	۳۸
۷-۶-۱- اقلیم	۳۸
۷-۶-۲- زیستگاه	۳۸
۷-۶-۳- دشمنان طبیعی، صیادان، گونه رقیب	۳۸

عنوان	صفحه
۷-۶-۴- گونهای مولد سازگار با محیط.....	۳۸
۷-۶-۵- حدود بردباری تیلایا در ارتباط با خصوصیات فیزیکوشیمیایی آب.....	۳۹
۷-۶-۶- راهیابی به آبهای سطحی و منابع آبی.....	۴۰
۸-۱- زیرساختها و تاسیسات.....	۴۱
۸-۲- محدودیتها.....	۴۵
۸-۲-۱- محدودیتهای طبیعی و اکولوژیک.....	۴۵
۸-۲-۲- محدودیت و تنگناهای مربوط به صید و عرضه ماهی.....	۴۵
۸-۲-۳- محدودیت و تنگناهای مربوط به ماهیدار کردن و تامین بچهماهی.....	۴۶
۸-۲-۴- محدودیت و تنگناهای مربوط به منابع تأمین آب در خشکسالیهای متناوب.....	۴۶
۸-۲-۵- محدودیتهای اجرایی در برنامه ریزی و مدیریت مزارع پرورش.....	۴۶
۸-۲-۶- محدودیت های اجرایی در حراست از ذخایر ماهیان تحت پرورش.....	۴۷
۸-۳- نیازها.....	۴۷
۸-۳-۱- نیازهای تجهیزاتی و زیربنائی؛ اجرایی و حقوقی.....	۴۷
۸-۳-۲- بررسی امکان ایجاد مرکز تکثیر و پرورش برای تأمین بچهماهی.....	۴۸
۸-۳-۳- بررسی نیازهای آموزشی و ترویجی پرورش دهندگان.....	۴۸
۸-۳-۴- بررسی نیازهای اجرایی حراست از ماهی.....	۴۹
۹- برنامه ریزی و توسعه.....	۴۹
۹-۱- تدوین اهداف و خطوط استراتژیک براساس الویتهای در ارتباط با شناسائی مناطق مستعد پرورش تیلایا در استان و تعیین اولویتهای اجرایی.....	۴۹
منابع.....	۵۶
چکیده انگلیسی.....	۵۸

چکیده

ویژگی‌های زیستی منحصر به فرد تیلاپیا از جمله همآوری بالا، بلوغ جنسی زود هنگام، سازگاری با شرایط محیطی و مقاومت در برابر تنش‌های محیطی و بیماری‌ها در کنار سهولت پرورش، این گونه را کاندید مناسبی برای پرورش نموده است. در حالی که خطرات بوم‌شناختی ورود این گونه چالش بزرگ مدیران آبرزی پروری است. این مطالعه با هدف بررسی امکان معرفی و پرورش تیلاپیای نیل در استان مرکزی انجام گرفت. برای این منظور اطلاعات اقلیمی، منابع آبی، محیط زیست و مناطق حفاظت شده استان مرکزی در کنار محدوده مطلوب نیازهای پرورشی گونه تیلاپیای نیل در قالب یک مطالعه پایه مورد ارزیابی قرار گرفت. نتایج نشان داد پارامترهای اقلیمی نظیر دمای هوا، تعداد روزهای یخبندان، دوری از منابع آب نقش مهمی در مکان‌یابی محل پرورش دارد. بر این اساس شهرستان زندیه به دلیل دمای آب مناسب و دوری از بوم‌سازگان‌های آبی مستعدترین منطقه و پس از آن شهرستان ساوه در صورت رعایت اولویت‌ها و قوانین زیست‌محیطی در رتبه بعدی قرار داشت. بهترین روش پیشنهادی پرورش به صورت مدار بسته انتخاب شد. مطالعات بیشتر در زمینه خوراک مناسب پرورش در کنار تأمین دمای مطلوب پرورش به منظور توسعه پایدار پرورش این گونه در استان مرکزی ضروری می‌نماید.

واژه‌های کلیدی: استان مرکزی، امکان‌سنجی، تیلاپیا، ضوابط زیست‌محیطی.